

OD PAŁACU DO BLOKOWISKA

HISTORIA MIASTA W SKRÓCIE

Willa „Kozłówka”

Fot. 1. Willa „Kozłówka”, część starsza - drewniana

ZAPRASZAMY DO OBEJRZENIA FILMU!
<https://youtu.be/BA6PvSXv230>

W czasach, kiedy nie było jeszcze miasta Legionowa, stała tylko mała stacja Kolei Nadwiślańskiej w Jabłonie, a wokół szumiały wielkie lasy hrabiów Potockich. Kolej Nadwiślańska została zbudowana w 1877 r. i łączyła ona miasto Kowel na Wołyniu przez Lublin, Warszawę, Jabłonnę z Mławą. W tym samym roku tuż przy obecnym przejeździe kolejowym na ul. Smereka zbudowano drewniany domek dróżnika kolejowego. Dziewięć lat później dyrektor kolei warszawsko-wiedeńskiej Władysław Kozłowski zbudował niedaleko domku dróżnika willę z ogrodem. Od jej pierwszego właściciela willę i posiadłość, a później tę część miasta zaczęto nazywać „Kozłówką”.

Willa „Kozłówka” ma za sobą bogate dzieje i jest świadkiem przemian cywilizacyjnych. Kiedy powstawała w 1886 r., były tu tylko piaszczyste lasy przecięte linią kolejową. Kolejni właściciele założyli wokół willi park, ogrody i sad. Z czasem willa nabrała cech rezydencji. W latach 1921-1931 produkowano na „Kozłówce” urządzenia dla rolników, tzw. parniki. Po 1930 r. posiadłość przejęła rodzina Paszkowskich, która wyremontowała i zrewitalizowała park.

CIEKAWOSTKA

W czasie ostatniej wojny w willi „Kozłówka” odbywały się ćwiczenia dla polskich żołnierzy. Pewnego dnia w czasie ćwiczeń do willi wszedł Niemiec, mówiąc, że chce tu zamieszkać. Właścicielom udało się sprytnie wytłumaczyć, że w drzwiach pokoju, gdzie odbywały się ćwiczenia, zepsuł się zamek. Szczęśliwie oficer niemiecki wyszedł i polskim żołnierzom nic się nie stało.

Działania te doprowadziły do rozkwitu posiadłości, a rodzina Paszkowskich przeprowadziła się z Warszawy i zamieszkała na „Kozłówce” na stałe.

II wojna światowa zmieniła charakter życia mieszkańców willi. W latach 1939-1944 „Kozłówka” tętniła konspiracyjnym życiem, m.in. kolportowano konspiracyjną prasę oraz ulotki, udzielano pomocy legionowskim i warszawskim Żydom. Ponadto w willi znajdował się magazyn sprzętu radiowego i broni. W latach 1942-1943 dom był nawet lokalem dyspozycyjnym dla kilku oddziałów bojowych Armii Krajowej. W czasie Powstania Warszawskiego willa pełniła rolę powstańczego ośrodka radiotelegraficznego. W czasie działań wojennych jesienią 1944 r. wszystkie budynki gospodarcze oprócz willi uległy zniszczeniu, a park dewastacji.

Po 1945 r. Paszkowskim zabraniano wrócić do willi. Przez kolejne trzydzieści lat w willi mieszkali różni przypadkowi mieszkańcy.

Jej ostatni właściciel Andrzej Paszkowski uratował ją jednak przed wyburzeniem, a następnie wielkim wysiłkiem odbudował.

Dziś willa „Kozłówka” jest najcenniejszym zabytkiem Legionowa.

FERIE
Z MUZEUM

MUZEUM
HISTORYCZNE
W LEGIONOWIE

OD PAŁACU DO BLOKOWISKA

HISTORIA MIASTA W SKRÓCIE

Willa „Kozłówka”

ZADANIE 1

Wyjaśnij skąd pochodzi nazwa willi „Kozłówka”?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ZADANIE 2

Narysuj trasę Kolei Nadwiślańskiej, która przebiegała obok willi „Kozłówka”.

ZADANIE 3

Uzupełnij krzyżówkę

1. Jak miał na nazwisko ostatni właściciel willi „Kozłówka”?

2. Jak się nazywał właściciel pałacu w Jabłonnie.

3. Jeżdżą po nich pociągi.

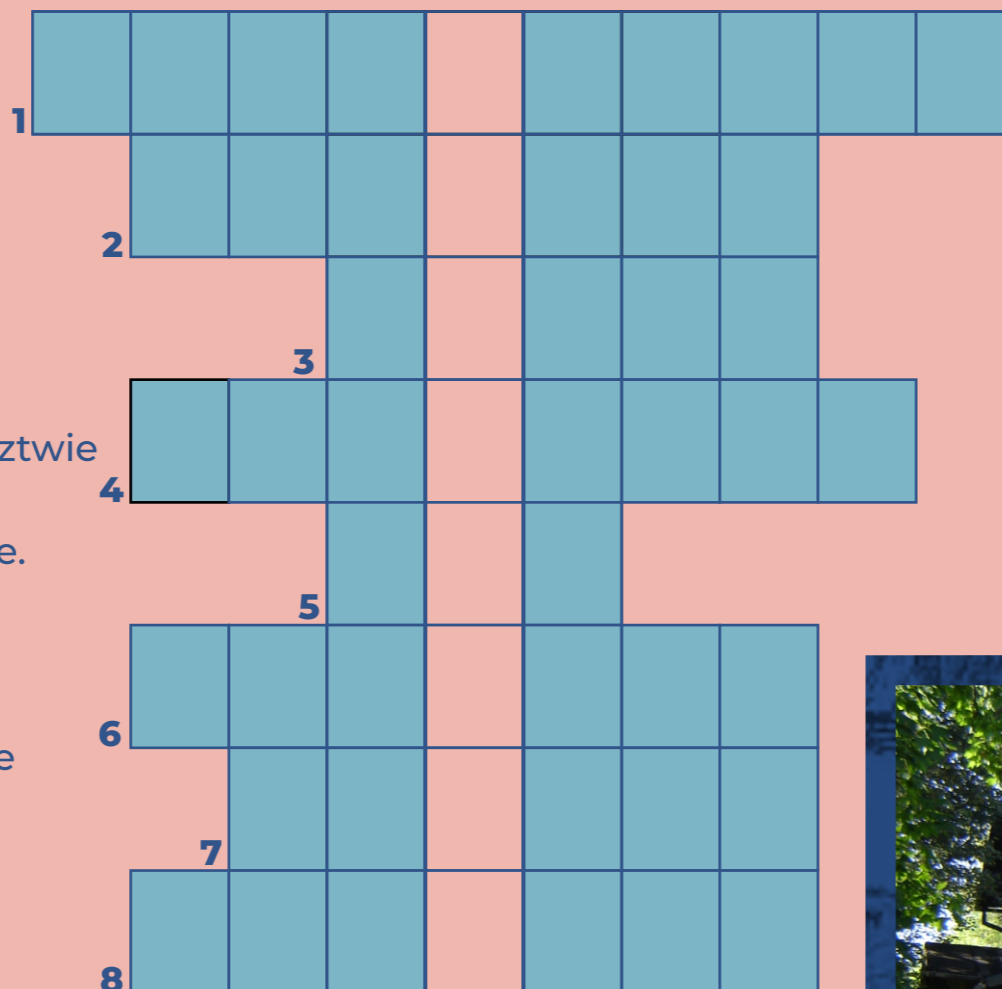
4. Jak nazywa się duża wieś z pałacem położona w sąsiedztwie Legionowa?

5. Czasami z wodą przy drodze.

6. Szyjemy u niego ubrania.

7. Jak nazywa się budynek, w którym się uczymy?

8. Opuszcza się na przejeździe kolejowym.

HASŁO:

.....

Fot. 2. Willa „Kozłówka”

FERIE Z MUZEUM

MUZEUM
HISTORYCZNE
W LEGIONOWIE